Ο χρόνος πού αρχίζει σήμερα κάτω από τό πρίσμα τών γεγονότων καί τών επιπτώσεών τους πού κληρονομεί από τόν χρόνο πού τελείωσε χθές τά μεσάνυχτα καί πέρασε πιά στήν ιστορία

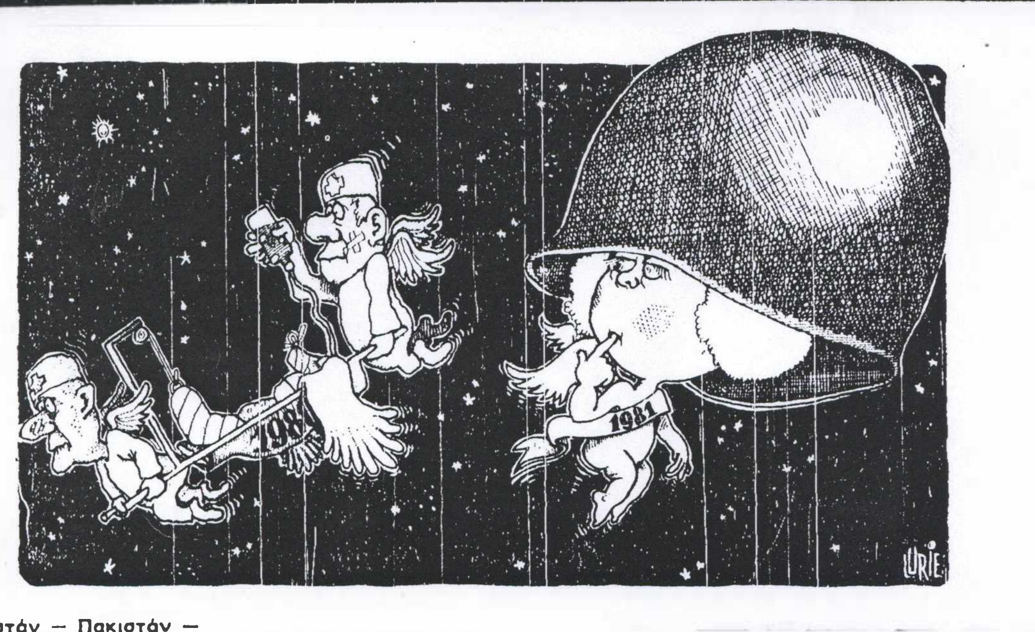

Ανασφαλής αρχή μέ αβέβαια εξέλιξη

Έγραφε ο Φιλόστρατος τόν 3ο μ.Χ. αιώνα πώς μόνον οι σοφοί αντιλαμβάνονται τά προερχόμενα. Στίς μέρες μας αρκεί μία απλή ανάλυση τών προβλημάτων τής προηγούμενης χρονιάς γιά νά σταθμίσει, υποθέσει, τίς προοπτικές πού ανοίγονται γιά τό '81. Κι ωστόσο υπάρχει διαφορά στόν τρόπο πού η κοινή γνώμη, κυρίως, αντιμετωπίζει τό πέρασμα στό νέο χρόνο. Τήν αναμένουν: Η αρχή τού 1980 συνέπεσε μέ ένα πρωτόγνωρο αίσθημα ανασφαλείας πού είχε κυριεύσει τήν ανθρωπότητα: Οι Σοβιετικοί είχαν εισβάλει πρίν από λίγες μέρες στό Αφγανιστάν. Οι Ισλαμιστές τού Ιράν είχαν ολοκληρώσει τήν πρόκλησή τους πρός τόν πολιτισμένο κόσμο, συλλαμβάνοντας ομήρους τό προσωπικό τής αμερικανικής πρεσβείας στήν Τεχεράνη. Στό Χρηματιστήριο τού Λονδίνου η τιμή τού χρυσού, μέσα σέ δέκα μόνο μέρες (21 Δεκεμβρίου — 3 Ιανουαρίου), σημείωσε αύξηση 138 δολλαρίων — ποσοστό 28,3%, περίπου — γιά νά φθάσει τέσσερις μέρες αργότερα στά 850 δολλάρια τήν ουγγιά. Αντίποινα, ένοπλη επέμβαση, ενωτέρω, αίφνιδιαστική ήταν οι κωδικές λέξεις πού χρησιμοποιούσαν οι αρθρογράφοι, προεξαγγέλλοντας μία δυναμική αλλά ταχεία λύση τής κρίσεως στή Μέση Ανατολή καί στήν Νοτιοδυτική Ασία. Μά τελικά δέν συνέβη από όλα αυτά. Οι εκκρεμότητες τού 1979 — τό Αφγανιστάν καί οι Αμερικανοί όμηροι — έμειναν στό προσκήνιο τής διεθνούς διπλωματίας καθ' όλη τή διάρκεια τού '80. Καί σέ αυτές προστέθηκαν δύο άλλες κρίσιμες καί εκκρεμείς, ακόμη, εξελίξεις: Η εργατική αναταραχή στήν Πολωνία καί ο πόλεμος Ιράκ — Ιράν. Ωστόσο οι αντιδράσεις, πολιτικών αλλά καί πολιτών, έπαψαν νά είναι νευρικές. Η ανθρωπότητα συνήθισε νά ζεί μέ τήν ιδέα μιάς μόνιμης παγκοσμίου κρίσεως καί μόνον η επικείμενη ανάληψη τής προεδρίας τών ΗΠΑ, από τόν Ρόναλντ Ρήγκαν, δημιουργεί ένα κλίμα αναμονής καί περιοσκέψεως. Λεπτομερέστερα, η διεθνής πολιτική σκηνή, διαμορφώθηκε ώς εξής στή διάρκεια τού 1980:

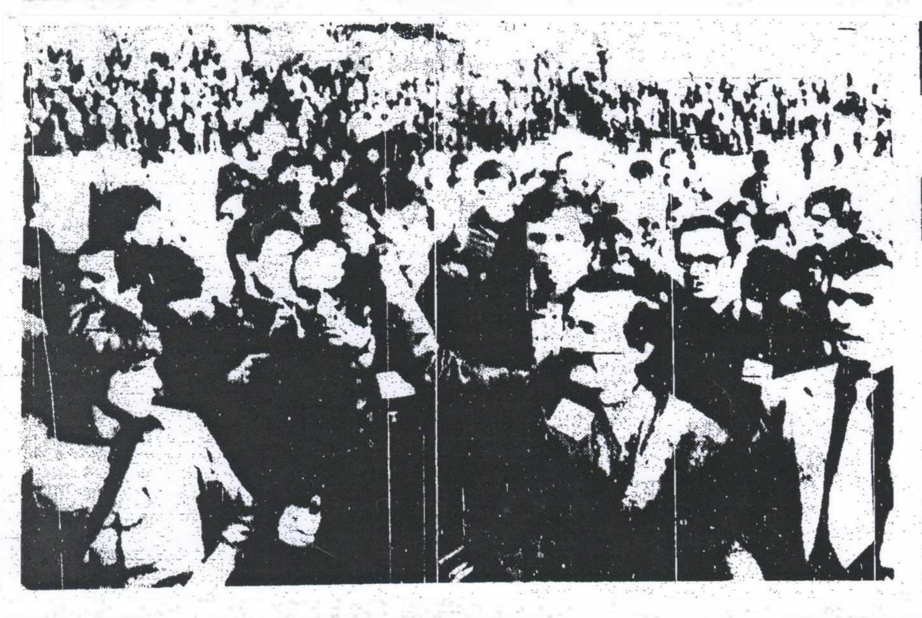

ΑΡΙΣΤΕΡΑ: ο ηγέτης τής ανεξάρτητης εργατικής Ενώσεως «Αλληλεγγύη», Λέχ Βαλέσα, χαιρετίζει τούς συντρόφους του εργάτες χαλυβουργίας τής Κρακοβίας κρατώντας ένα ανθοδέσμη λουλούδια. Ο δρόμος πού άνοιξε, πιστεύεται ότι θά έχει επιπτώσεις καί στίς άλλες χώρες τού ανατολικού συνασπισμού. Ήδη οι Πολωνοί αγρότες ζητούν τήν ίδρυση ανεξάρτητης συνδικαλιστικής Ενώσεως. Τό Κρεμλίνο παρακολουθεί τίς κινήσεις στήν Πολωνία μέ τά όπλα παρά πόδας καί ταυτόχρονα κατηγορεί τή Δύση ότι προσπαθεί νά διογκώσει τά γεγονότα. ΔΕΞΙΑ: Ιρακινοί στρατιώτες πανηγυρίζουν τή νίκη τους, μετά τήν κατάληψη τής ιρανικής πόλεως Χαλέσα. Στό βάθος ένα κατεστραμμένο τάνκ καί τά ερείπια τού πλοίου. Τίς νίκες τών πρώτων ημερών διαδέχθηκε μιά στασιμότητα στή νοοτροπία τού αντάρτη. Κανένας από τούς δύο αντιπάλους δέν έχει δυνάμεις γιά νά κατορθώσει τό αποφασιστικό πλήγμα. Έτσι, ο ακήρυκτος πόλεμος περιορίζεται σέ αψιμαχίες.

1981: ΔΥΣΚΟΛΗ ΧΡΟΝΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΘΡΩΠΟΤΗΤΑ ΜΕ ΠΛΗΘΟΣ ΕΚΚΡΕΜΟΤΗΤΕΣ ΑΠ' ΤΟ '80

Αφγανιστάν — Πακιστάν — Ινδίες

Η παρουσία 85.000 Σοβιετικών στρατιωτών στό Αφγανιστάν, καθ' όλη τήν διάρκεια τού '80, όξυνε τίς σχέσεις Ανατολής καί Δύσεως τόσο επικίνδυνα, όσο ποτέ στή διάρκεια τών χρόνων πού μεσολάβησαν από τήν κρίση τής Κούβας τό 1962. Τότε όμως οι Ηνωμένες Πολιτείες διέθεταν συντριπτική πυρηνική υπεροπλία καί ανάγκασαν τούς Σοβιετικούς νά αποσύρουν τούς πυραύλους πού είχαν εγκαταστήσει στό νησί τού Φιντέλ Κάστρο. Σήμερα μέ τήν ισοδυναμία στό θέμα τών πυρηνικών όπλων, οι ΗΠΑ δέν είναι δυνατόν νά επιβάλουν τή θέλησή τους.

Βέβαια, ο Αμερικανός πρόεδρος Τζίμμυ Κάρτερ επέβαλε «εμπάργκο» στίς πωλήσεις σιτηρών καί στήν εξαγωγή τεχνολογίας πρός τήν ΕΣΣΔ, πού είχαν δυσμενή αποτελέσματα στή σοβιετική αγορά τροφίμων, αλλά καί στήν πετρελαϊκή βιομηχανία, αντιστοίχως. Παράλληλα, η απουσία τών Αμερικανών, κυρίως, αθλητών από τούς Ολυμπιακούς τής Μόσχας τό καλοκαίρι τού '80, όχι απλώς μείωσαν τό ενδιαφέρον τών αγώνων, αλλά στέρησαν τήν ΕΣΣΔ από τό συνάλλαγμα τών Αμερικανών καί Ευρωπαίων θεατών, πού θά τούς παρακολουθούσαν.

Κι ωστόσο, όλα αυτά τά μέτρα, καθώς επίσης η γενική κατακραυγή τού Τρίτου Κόσμου καί τών Αραβικών χωρών δέν ήσαν αρκετά, ώστε νά μεταπείσουν τήν ηγεσία τής

Ανασκόπηση
τού ΚΩΣΤΑ ΙΟΡΔΑΝΙΔΗ
μέ σκίτσα τών
— ΜΠΕΡΕΝΤ
— ΛΙΟΥΡΥ καί
— ΟΛΙΦΑΝΤ
© ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗΣ

Μόσχας. Τό αντίθετο, μάλιστα, αφού τόν Φεβρουάριο τού 1980, στό σοβιετικό περιοδικό «Νέοι Καιροί» δημοσιευόταν η διεύρυνση τού «Δόγματος Μπρέζνιεφ» (είχε διατυπωθεί μετά τήν σοβιετική εισβολή στήν Τσεχοσλοβακία)...

Δυτική Ευρώπη

Ανατολική Ευρώπη

Μέση Ανατολή

Αφρική

Άπω Ανατολή

Κεντρική Αμερική — Καραϊβική

Σοβιετική Ένωση

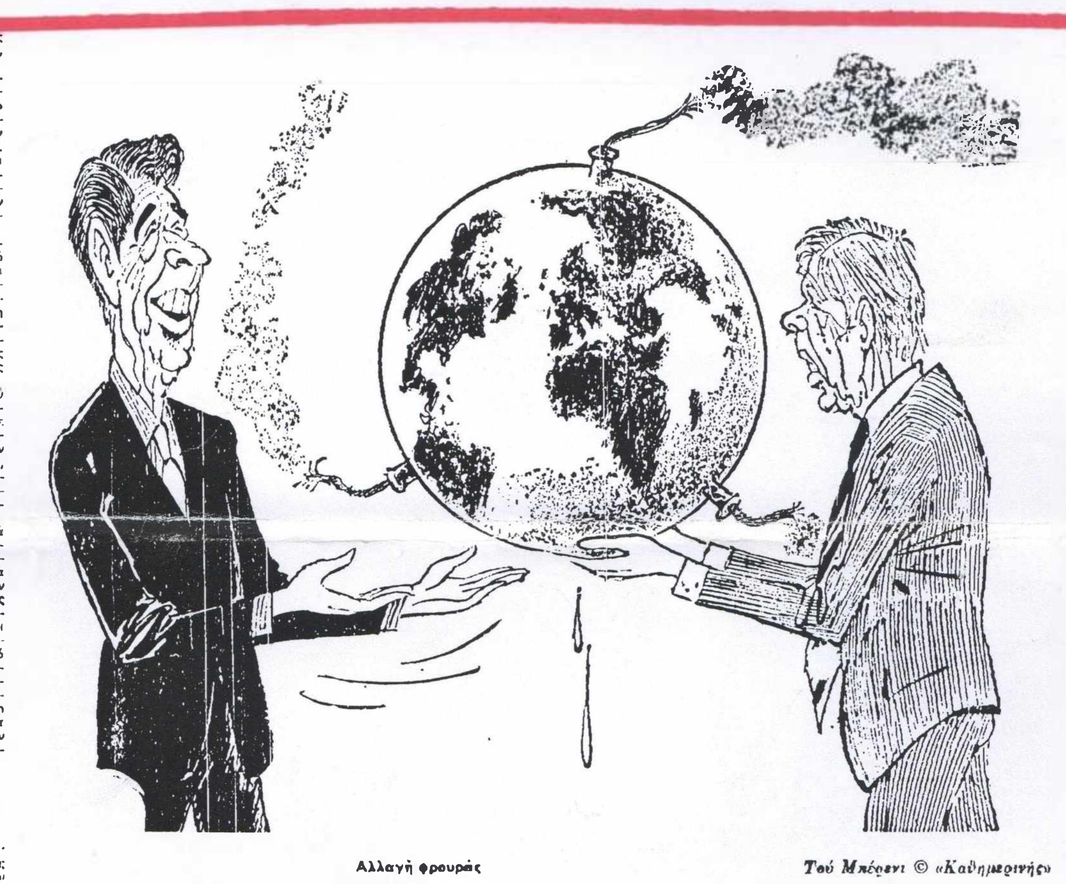

Αλλαγή φρουράς

Τού Μπέρεντ © «Καθημερινής»

Τού Μπέρεντ © «Καθημερινής»

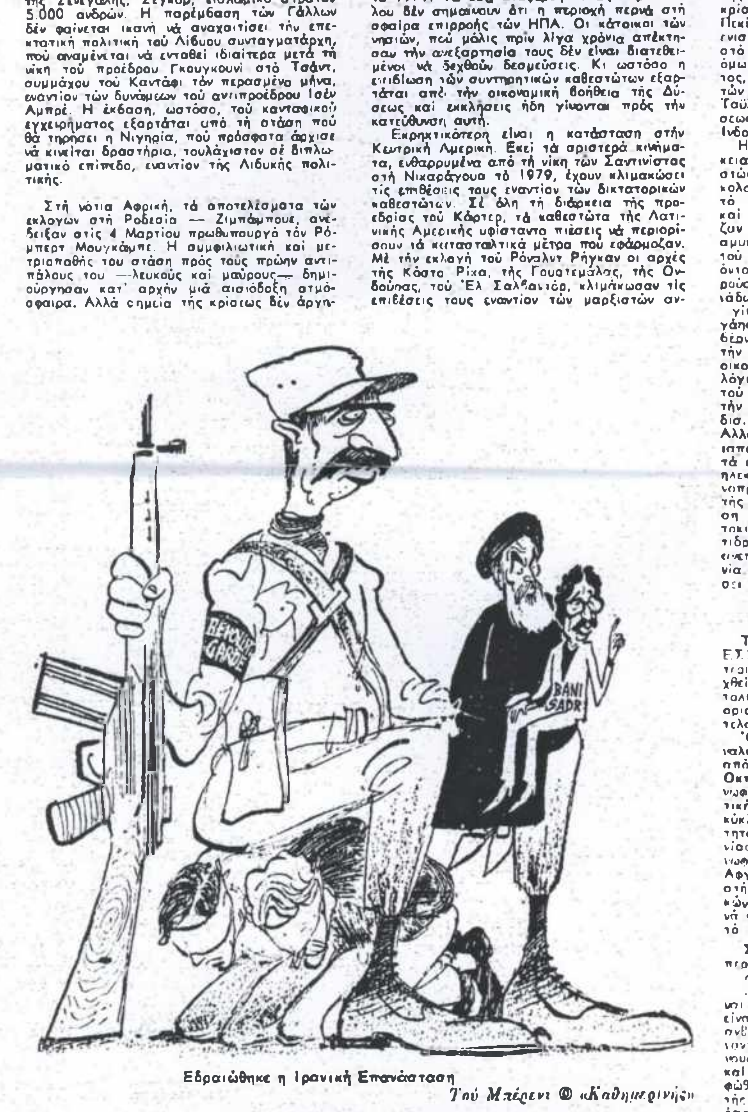

Εβραϊδισμός η Ιρανική Επανάσταση

Τού Μπέρεντ © «Καθημερινής»

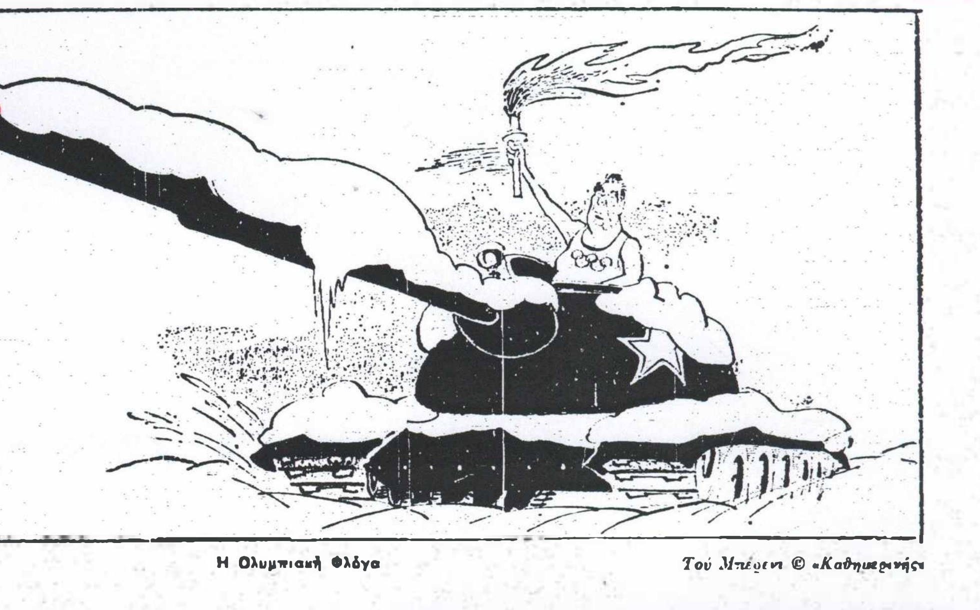

Η Ολυμπιακή Φλόγα

Τού Μπέρεντ © «Καθημερινής»

6½ χρόνια μετά τήν εισβολή στήν Κύπρο...;

Μέ τήν είσοδο στό 1981, κλείνουν 6½ χρόνια από τήν εισβολή τών τουρκικών στρατευμάτων στήν Κύπρο καί τό 38% τού νησιού εξακολουθεί νά βρίσκεται υπό τουρκική κατοχή. Οί 200.000 Ελληνοκύπριοι πρόσφυγες, έχουν βέβαια αποκατασταθεί, όσο ήταν δυνατόν αυτό, χάρη στίς προσπάθειες τής κυπριακής κυβερνήσεως καί στήν απεριόριστη οικονομική βοήθεια τής Ελλάδος. Αλλά τό θέμα ηθικό, πολιτικό καί ανθρωπιστικό, παραμένει ανοικτό. Η τουρκική πλευρά εξακολουθεί νά περιφρονεί συστηματικά τίς αποφάσεις τού Συμβουλίου Ασφαλείας καί τών Γενικών Συνελεύσεων τού ΟΗΕ πού απαιτούν τήν αποχώρηση τών ξένων δυνάμεων από τό νησί. Καί όχι μόνον αυτό, αλλά η τουρκική κυβέρνηση, στό διάστημα αυτό, εποίκισε τίς ελληνικές περιοχές τής Βορειοανατολικής Κύπρου μέ Τούρκους τής Ανατολίας. Παρά ταύτα καί παρά τό γεγονός ότι η περιοχή τής Κύπρου πού σήμερα τελεί υπό τουρκική κατοχή είναι η πλέον εύφορη, η κατάσταση εκεί είναι τραγική από οικονομικής απόψεως. Τό θετικό στοιχείο στό κυπριακό πρόβλημα είναι ότι ο διακοινοτικός διάλογος συνεχίζεται καί υπάρχουν ελπίδες ότι στόν νέο κύκλο τών συνομιλιών πού αρχίζει αυτόν τό μήνα νά επικρατήσουν μετριοπαθέστερες απόψεις στήν τουρκοκυπριακή πλευρά ώστε νά επιτευχθεί η λύση τού προβλήματος.

Χαίρεις, ο αχθοφόρος

Τού Ολιφαντ © «Καθημερινής»

Ο νέος σηματοφόρος

Τού Μπέρεντ © «Καθημερινής»

Τό αιώνιο πρόβλημα